

ANÀLISI DE L'ACORD DE DIÀLEG SOCIAL SOBRE LES PENSIONS

S'ha firmat, amb pressés i urgència, l'acord de reforma de les pensions. Com tots els acords del mal dit "diàleg social" es caracteritza per la falta de transparència durant la negociació, però amb un gran desplegament de mitjans en la firma.

Des de la USOC denunciem la falta de responsabilitat d'aquest govern i dels agents socials per forçar els temps i ocultar el contingut de la negociació d'una matèria tant sensible, que és un dels pilars de la nostra societat i el eix de solidaritat internacional i interterritorial, que entenem que ha de tenir un procés de reforma basat en la participació, el debat i la reflexió.

Després de mesos de globus sonda, s'ha preferit partir en dos la reforma per poder tenir la foto d'ahir abans de l'estiu, i així deixar per 2022 les matèries més complexes i de més complicada venda, com la implantació generalitzada dels plans de pensions de les empreses amb l'adscripció automàtica de la persona treballadora, que obra una perillosa porta a la privatització del sistema i que el propi ministre va anunciar fa uns mesos o l'ampliació de l'edat de jubilació; la extinció dels 25 als 35 anys el càlcul de la pensió, el destopament de la base màxima de cotització.

Des de març de 2020, la USOC hem fet arribar al govern els problemes i les inseguretats jurídiques que genera l'aprovació compulsiva de normativa, que en alguns casos es solapa, amb un redactat precipitat i complexa que genera problemes de interpretació i gran confusió. Ho hem patit en les successives prorrogues dels ERTO i creiem que aquesta situació no es pot donar en la redacció i aprovació d'una matèria tant sensible com són les pensions. Des de la USOC volem mostrar el nostre desconcert i indignació davant la campanya de desinformació que esta acompanyant l'anunci i filtració del contingut de l'acord, que ha "tombat la reforma del 2013", especialment en lo relatiu a una de les mesures estrella que és la derogació del factor de sostenibilitat.

Recordem que la Llei 27/2011, d'1 d'agost, sobre actualització, adequació i modernització del sistema de la Seguretat Social, que va entrar en vigor en 2013, va elevar l'edat de jubilació als 67 anys i va introduir les claus de la modificació de la revaloració de les pensions. Contra aquesta llei la USOC va dur a terme una potent campanya per a intentar parar la seva aprovació i va convocar una mobilització del sindicalisme independent que va culminar amb una gran manifestació davant el Congrés dels Diputats el 29 de juny de 2011.

[C/ Sant Rafael, 38-42 08001 BCN • Telf. 93-329 8111 • Fax. 93-329-8416 • usoc@usoc.cat](mailto:usoc@usoc.cat)

Aquesta reforma, signada pels mateixos protagonistes que l'acord actual, introduïa el factor de sostenibilitat en una disposició addicional, que va ser desenvolupat en 2013 en la Llei 23/2013 de 23 de desembre i que, gràcies a la mobilització del moviment pensionista, entre els quals es troba la MERP, mai es va posar en marxa.

Els mateixos que els van crear, ara ho deroguen i anuncien que serà substituït per un altre nou factor, en aquest cas de "equitat", que no defineixen, ni desenvolupen posposant la seva negociació, amb novembre com a data límit, i, si no hi ha acord, des del govern ja ha anunciat que legislarà pel seu compte.

Al nostre entendre, les pensions passen fonamentalment per més i millor estabilitat en l'ocupació, amb salaris adequats, així com millorar els nivells de qualificació i competències professionals de les persones treballadores, per la qual cosa una reforma aïllada sense anar acompanyada de les reformes necessàries en matèria d'ocupació i en el mercat laboral, transformació del sector serveis, aposta per una indústria forta i sostenible, entre altres, ho considerem un mal pegat.

L'acord ve acompanyat d'un text normatiu, en format d'avantprojecte de llei, que concreta el seu contingut. Això farà a la pràctica que en la tramitació parlamentària diversos grups parlamentaris, com ja va succeir en anteriors reformes, no vulguin tramitar propostes de millora del text per a no deixar en evidència al "diàleg social", ens sembla molt preocupant que el "diàleg social" influeixi en la plena capacitat de les cambres legislatives que són les competents per a tramitar el futur Projecte de Llei i millorar-ho en benefici del conjunt de la ciutadania.

Des de la USOC analitzem els principals punts de l'acord

1. Reforç de l'estructura d'ingressos del sistema.

En l'acord reconeix el que des de la USOC es porta anys reivindicant, que hi ha un conjunt de prestacions el finançament de les quals ha de ser assumida pels Pressupostos Generals de l'Estat. Es recull que al finançament ja previst en els PGE per a 2021 s'incorpori la necessària per a atendre les jubilacions anticipades involuntàries; els complements de prestacions contributives subjectes a límits d'ingressos i l'equivalent a 1 punt de cotització per altres conceptes de naturalesa no contributiva.

2. "Nova" fórmula per a revaloritzar les pensions.

L'acord conseguit preveu, segons ell, seguir les recomanacions del pacte de Toledo i lligar la revaloració de les pensions a l'IPC. La fórmula que es recull en l'acord, variarà respecte a la revaloració lligada a l'IPC que es realitzava fins que el PP va implantar l'índex de revaloració de les pensions, el famós 0,25%.

[C/ Sant Rafael, 38-42 08001 BCN • Telf. 93-329 8111 • Fax. 93-329-8416 • usoc@usoc.cat](mailto:usoc@usoc.cat)

Es tracta d'un mecanisme més lesiu del que es realitzava sobre la base de la previsió d'IPC que tenia una clàusula de garantia i actualització de la base de càlcul per a l'any següent. Aquest serà l'últim any de la denominada "paguilla" que es rebia al gener amb la diferència entre la pujada realitzada i l'IPC real en finalitzar l'any.

L'acord suposa pujar les pensions amb l'IPC de l'any anterior (novembre-novembre), amb el que mai caldria ajustar possibles desviacions, mentre que si l'any natural l'IPC creix més no recuperes la diferència, en tot cas es veuria reflectit en la pujada de l'any següent, perdent en l'exercici. En cas que l'IPC sigui negatiu les pensions no es veuran afectades, com ja ocorria amb el sistema anterior de revaloració amb l'IPC.

Per a intentar entendre-ho, per al 2021 les pensions s'han incrementat un 0,9%. Si en finalitzar 2021 l'IPC se situa en un 2,4% (una mica més que probables) amb l'actual sistema es rebria una paga per la diferència entre el 2,4 i el 0,9 i a més s'incrementaria el valor de la pensió sobre el que es produiria l'increment de 2022. Amb la formula acordada, atès que l'IPC en finalitzar 2020 va ser del -0,3%, no s'haurien incrementat les pensions, i per al 2022 pujarien el 2,4%.

S'acorda revisar aquest mecanisme cada 5 anys.

3. Acostament "voluntari" de l'edat efectiva de jubilació amb l'edat legal.

Des de la USOC entenem que amb les mesures recollides en l'acord es produeix un clar desequilibri entre les penalitzacions a la anticipació de l'edat de jubilació i les millores a la prolongació voluntària de la vida laboral.

A continuació, et resumim les actuacions recollides en l'acord sobre aquest tema:

Jubilació anticipada voluntària

Els coeficients reductors passen a ser mensuals i varien en funció dels anys de cotització sent menys desfavorables aquells de carreres de cotització més llargues. Tenint en compte la realitat laboral d'aquest país, molt poques persones podran desenvolupar aquestes carreres, n'hi ha prou que tinguem en compte la precarietat en l'ocupació i el 38% d'atur juvenil que tenim a Espanya. Ja denunciem, amb la reforma del PSOE de 2011, que anava a ser difícil aconseguir els 37,5 anys cotitzats per a tenir el 100% de la pensió, en aquest cas, veurem quants superen els 40 o 44 cotitzats.

Exemple:

En cas de tenir menys de 38 anys i sis mesos cotitzats si anticipés 24 mesos la jubilació (el màxim permès) la reducció passaria del 16% actual al 21%. Si anticipés 12 mesos la reducció seria del 5,5% en lloc del 8% actual i si s'anticipés només en 6 mesos s'aplicaria un 4%, el mateix valor que actualment.

[C/ Sant Rafael, 38-42 08001 BCN • Telf. 93-329 8111 • Fax. 93-329-8416 • usoc@usoc.cat](mailto:usoc@usoc.cat)

S'estableixen quatre trams de carreres de cotització: la de l'exemple anterior, una altra per a més de 38 anys i sis mesos i menys de 41 i sis mesos; més de 41 i sis mesos i menys de 44 i sis mesos i una última per a més de 44 anys i mig.

COEFICIENTS	24 mesos		12 mesos		6 mesos		1 mes	
	Actual	Nou	Actual	Nou	Actual	Nou	Actual	Nou
Menys de 38 anys i sis mesos	16%	21%	8%	5,50%	4%	4%	2%	3,26%
Més de 38 anys i sis mesos i menys de 41 anys i sis mesos	15%	19%	7,50%	5,25%	3,80%	3,82%	1,90%	3,11%
Més de 41 anys i sis mesos i menys de 44 anys i sis mesos	14%	17%	7%	5%	3,50%	3,64%	1,80%	2,96%
Més de 44 anys i sis mesos	13%	13%	6,50%	4,75%	3,30%	3,45%	1,60%	2,81%

Només es millora respecte la situació actual si se jubila un any abans de l'edat ordinària.

S'exceptua de l'aplicació d'aquests coeficients i s'aplicaran els corresponents a la anticipada involuntària, quan qui es jubila anticipadament de manera voluntària aquest més de 3 mesos percebent el subsidi de desocupació.

Per a aquelles persones que tindrien teòricament una pensió superior al límit màxim que estableix la Seguretat Social, els coeficients reductors s'aplicarien sobre la quantia de la pensió respectant la limitació de la pensió inicial màxima que aquest establerta. Això s'aplicarà a partir del 2024 i en un període de 10 anys.

D'aquesta nova regulació s'exclouen:

- Als que han extingit la seva relació laboral abans de l'1 de gener de 2022.
- Als que facin amb data posterior com a conseqüència d'un acord adoptat en els convenis col·lectius, expedients de regulació d'ocupació, acords col·lectius d'empresa o decisions adoptades en procediments concursals, sempre que aquests fets hagin sigut aprovats amb anterioritat a l'entrada en vigor de la llei que complementa l'acord.

Els coeficients reductors a aplicar en aquest supòsit també varien en funció de les carreres de cotització.

Mesos d'anticipació	Anys d'aplicació	Coeficient anual	Menys de 38 anys i sis mesos	Més de 38 anys i sis mesos i menys de 41 anys i sis mesos	Més de 44 anys i sis mesos i menys de 44 anys i sis mesos	Més de 44 anys i sis mesos
24	1	4	5,70%	5,50%	5,30%	4,90%
	2		7,40%	7,00%	6,60%	5,80%
	3		9,10%	8,50%	7,90%	6,70%
	4		10,80%	10,00%	9,20%	7,60%
	5		12,50%	11,50%	10,50%	8,50%
	6		14,20%	13,00%	11,80%	9,40%
	7		15,90%	14,50%	13,10%	10,30%
	8		17,60%	16,00%	14,40%	11,20%
	9		19,30%	17,00%	15,70%	12,10%
	10		21,00%	19,00%	17,00%	13,00%

12	1	2	2,35%	2,33%	2,30%	2,28%
	2		2,70%	2,65%	2,60%	2,55%
	3		3,05%	2,98%	2,90%	2,83%
	4		3,40%	3,30%	3,20%	3,10%
	5		3,75%	3,63%	3,50%	3,38%
	6		4,10%	3,95%	3,80%	3,65%
	7		4,45%	4,28%	4,10%	3,93%
	8		4,80%	4,60%	4,40%	4,20%
	9		5,13%	4,93%	4,70%	4,48%
	10		5,50%	5,25%	5,00%	4,75%

Aquesta mesura pot provocar l'efecte contrari del que diu pretendre, ja que tot aquell que pugui anticipar ho farà ara.

Jubilació anticipada involuntària

Des de la USOC ens continua semblant una penalització injusta, tenint en compte que les persones afectades es veuen obligades a accedir a ella. En l'acord s'introdueixen quatre modificacions:

- S'incrementen les causes que donen dret a aquesta modalitat en afegir les causes extintives per raons objectives i la resolució voluntària per part del treballador en els supòsits previstos en els articles 40.1, 41.3, 49.1.m i 50 de l'Estatut dels treballadors.

- Els coeficients reductors també s'aplicaran per mesos i no per trimestres.
- En els dos anys anteriors a l'edat de jubilació s'aplicaran els mateixos coeficients que s'apliquen en la determinació de la pensió de jubilació voluntària en aquells supòsits en què el coeficient sigui més beneficiós.
- El coeficient reductor corresponent a cadascun dels sis mesos previs a l'edat de jubilació ordinària es rebaixa es rebaixen respecte a la jubilació voluntària. Aquests coeficients reductors haurien de desaparèixer en complir els anys corresponents a l'edat ordinària de jubilació.

Meses d'avançament	Menys de 38 anys i sis mesos	Més de 38 anys i sis mesos i menys de 41 anys i sis mesos	Més de 41 anys i sis mesos i menys de 44 anys i sis mesos	Més de 44 anys i sis mesos
48	30,00%	28,00%	26,00%	24,00%
36	22,50%	21,00%	19,50%	18,00%
24	15,00%	14,00%	13,00%	12,00%
12	5,50%	5,25%	5,00%	4,75%

Aquests coeficients reductors haurien de desaparèixer en complir els anys corresponents a l'edat ordinària de jubilació.

Jubilació demorada

Es planteja com objectiu potenciar que es continuï treballant més enllà de l'edat de jubilació i per a això s'acorda Millorar els incentius per a prolongar la carrera professional, s'ofereixen tres post de incentius: un percentatge addicional del 4% que s'aplicarà a la base reguladora; una miqueta alçat en funció del valor de la pensió i la carrera de cotització o una combinació d'ambdues.

Així mateix, es recull l'exempció de l'obligació de cotitzar per contingències comunes, excepte per incapacitat temporal, a partir de l'edat de jubilació ordinària que correspongui.

Incentius al endarreriment de la jubilació								
Pagament únic en substitució al augment del 4% (En euros al any per cada exercici que endarrereixi la jubilació a partir de l'edat legal de retirada								
Import pensió	9.569	13.300	15.000	20.000	25.000	30.000	35.000	37.567
Pagament únic/ any	4.786,27	5.843,25	6.285,14	7.482,31	8.565,82	9.566,60	10.503,43	10.963,74

[C/ Sant Rafael, 38-42 08001 BCN](#) • Telf. 93-329 8111 • Fax. 93-329-8416 • usoc@usoc.cat

En el supòsit de carreres de cotització amb més de 44 anys i sis mesos:								
Pagament únic/ any	4,786,27	5.843,25	6.285,14	7.482,31	8.565,82	9.566,60	10.503,43	10.963,74

No s' incentiva en una quantia suficient, més, si la comparem amb les penalitzacions que s'implementen en el supòsit de anticipació.

Jubilació forçosa

L'acord contempla que no es podran incloure en els convenis clàusules que prevegin la jubilació forçosa a una edat inferior als 68 anys (més enllà de l'edat legal que actualment està en 66 anys i aconseguirà els 67).

A més, la persona afectada ha de tenir dret al 100% de la pensió ordinària de jubilació contributiva. La extinció contractual per aquesta via ha de portar amb si la contractació indefinida i a temps complet d'una persona.

Aquesta edat podrà rebaixar-se fins a l'edat ordinària quan la taxa d'ocupació d'alguna de les activitats contemplades al conveni sigui inferior al 20% de les persones ocupades en aquest. A més de l'anterior l'ha de portar aparellada la contractació indefinida i a temps complet de, almenys, una dona.

Les actuals clàusules pactades en els convenis col·lectius podran continuar sent aplicades fins a tres anys després de la vigència pactada en el conveni.

Jubilació anticipada per raó d'activitat

Es crearà una comissió per a avaluar i instar l'aprovació dels decrets que reconeixin els coeficients reductors formada pels Ministeris d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions; Treball i Economia Social; i Hisenda; juntament amb les organitzacions empresarials i sindicals més representatives. Aquests es converteixen en jutge i part del procés: són les que ho inicien i ho resolen.

De nou els participants del "diàleg social" obliden la sentència guanyada per la USO en el Suprem i aprofiten per a tornar a plantejar que les sol·licituds han de ser formulats per les organitzacions sindicals i empresarials de manera conjunta.

Matèries que s'enuncien en l'acord i que han de ser desenvolupades posteriorment

Com aquest acord és fruit de la precipitació i les presses, hi ha matèries molt rellevants que s'enuncien però no es desenvolupen i es plantegen per part dels signants nous terminis per a assegurar-les a negociar.

En aquest apartat dels temes ajornats ens trobem compromís de negociar per part dels signants d'un nou mecanisme que substitueixi al factor de sostenibilitat que entraria en vigor en 2027; un termini de sis mesos per a regular la pensió de viudetat per a les parelles de fet; un any per a revisar la modalitat de jubilació activa de la qual només recullen que per a accedir ha de passar un any des de l'edat ordinària de jubilació; tres mesos per a regular la cotització dels becaris i becaries; sis mesos per als convenis especials per a les persones cuidadores...